

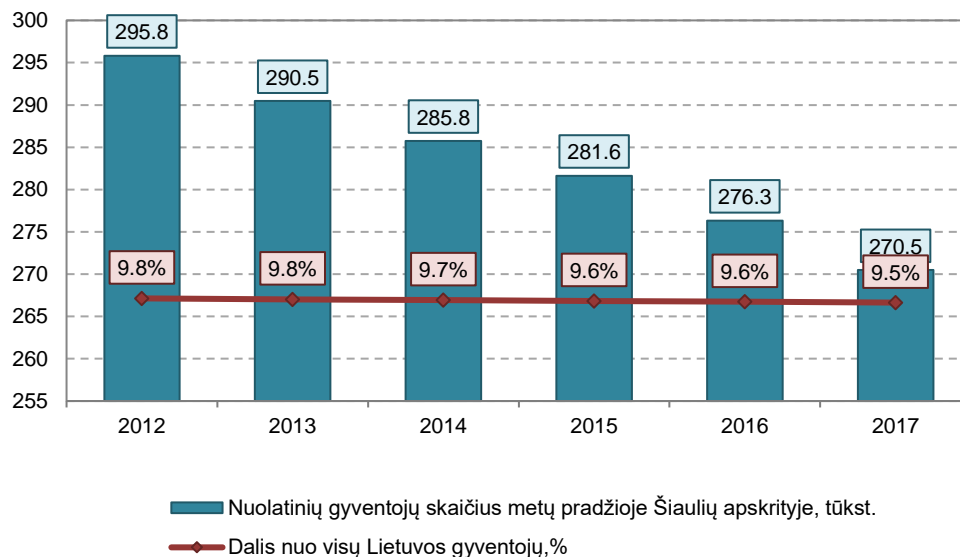
I. SANTRAUKA

- ▶ Šiaulių apskritis yra ketvirta didžiausia šalyje pagal gyventojų skaičių. Ją sudarančiose Šiaulių miesto, Šiaulių, Akmenės, Joniškio, Kelmės, Pakruojo ir Radviliškio rajonų savivaldybėse iš viso gyvena virš 270,5 tūkst. žmonių – tai beveik 9,5% Lietuvos gyventojų. Šiaulių apskrityje gyvenančių Lietuvos gyventojų dalis smuktelėjo nuo 10,2% 2009 m. iki 9,5% 2017 m. Šiaulių apskritis turi neigiamą migracijos rodiklį nuo 1990-ųjų.
- ▶ Šiaulių apskrityje sukuriama Lietuvos BVP dalis pastaraisiais metais šiek tiek sumažėjo – 2007 m. ji sudarė 7,4%, 2016 m. – 7,1%. Šiaulių apskrityje sukuriamas BVP vienam gyventojui labiau priartėjo prie šalies vidurkio, tačiau išliko už jį reikšmingai mažesnis ir 2016 m. tesiekė 74,3% BVP vienam gyventojui Lietuvoje.
- ▶ Šiaulių apskritis užima ketvirtą vietą tarp visų Lietuvos apskričių pagal sukuriamą bendrąją pridėtinę vertę – šiame regione 2016 metais surašyta 7,1% Lietuvos bendrojo vidaus produkto (BVP).
- ▶ Apie 30% Šiaulių regiono bendrosios pridėtinės vertės sukuriama paslaugų (didmeninės ir mažmeninės prekybos, transporto, apgyvendinimo ir maitinimo) ir statybos sektoriuose, o maždaug penktadalis BVP tenka pramonei. Žemės ūkis ir miškininkystė sudarė apie 8,8%, o viešasis sektorius apie 14,0% iš Šiaulių apskrities bendrosios pridėtinės vertės.
- ▶ Materialinės investicijos (t.y. investicijos į ilgalaikį materialųjį turta) - vienas svarbiausių ekonomikos augimą skatinančių veiksmų ilguoju laikotarpiu, jų dalis Šiaulių apskrityje sumažėjo nuo 6,7% visų Lietuvos materialinių investicijų 2012 m. iki 6,3% 2016 m. Daugiausia materialinių investicijų buvo skirta Šiaulių m. sav. (56%) ir Šiaulių r. sav. (13%).
- ▶ Tačiau pagal tiesioginių užsienio investicijų (TUI) srautą Šiaulių apskritis gerokai atsiliko nuo kitų šalies regionų. Šiaulių regionui tenkančių TUI dalis 2016 m. sudarė apie 261,8 mln. Eur – tai vos 1,9% visų TUI Lietuvoje. Vienam Šiaulių apskrities gyventojui 2016 m. tenkančios TUI siekė 968 Eur – gerokai mažiau nei vidutiniškai vienam gyventojui Lietuvoje. Pagal šį rodiklį Šiaulių apskritis yra tik 7-ta iš 10-ties Lietuvos apskričių.
- ▶ Šiaulių apskrityje veikiančių įmonių skaičius pastaraisiais metais augo lėčiau nei Lietuvoje: 2009 m. pradžioje Šiaulių apskrityje veikiančios ūkio subjektai sudarė 7,3% visų Lietuvoje veikiančių ūkio subjektų, 2015 m. pradžioje – 6,7%, o 2016 m. pradžioje – jau tik 6,6%. Šiaulių apskrities veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius 2009 m. pradžioje sudarė 7,4% visų Lietuvos veikiančių mažų ir vidutinių įmonių, 2016 m. – tik 6,5%. Šiuo laikotarpiu veikiančių mažų ir vidutinių įmonių padidėjo visose Šiaulių apskrities savivaldybėse, išskyrus Kelmės rajono savivaldybę.
- ▶ Verslumo lygis, vertinant pagal 1000 gyventojų tenkančių mažų ir vidutinių įmonių skaičių, Šiaulių apskrityje yra žymiai mažesnis nei Lietuvos vidurkis: 2016 m. pradžioje 1000 Lietuvos gyventojų vidutiniškai teko 27,5 veikiančios mažos ir vidutinės įmonės, o 1000 Šiaulių apskrities gyventojų tik 18,8 tokių įmonių. Pagal šį rodiklį Šiaulių apskritis buvo 6-ta iš 10-ies apskričių. Nors Šiaulių mieste verslumo rodiklis viršijo Lietuvos vidurkį (28,3 įmonės), kitose savivaldybėse jis svyravo tarp 16,9 (Šiaulių raj.) ir 10,6 (Akmenės raj.).
- ▶ Lietuviškos kilmės prekių eksportas iš Šiaulių apskrities 2016 m. sudarė 6,3% viso lietuviškų prekių eksporto. Šiaulių apskrities eksporto vertės mastas buvo mažiau paveiktas ekonominės krizės ir 2009 m. smuktelėjo tik 5%, kai visoje Lietuvoje jis sumažėjo 27,1%.
- ▶ Didžiausią dalį apskrities užsienyje parduodamos produkcijos sudaro baldų eksportas – jo dalis 2016 m. sudarė 28% viso apskrities eksporto ir per metus padidėjo 6,4 proc. punkto. Taip pat gana reikšmingą eksporto dalį sudarė mediena, plastikai ir javai (atitinkamai – 10,2%, 9,8% ir 6,8%). Pagrindinė eksporto rinka Šiaulių apskrityje pagamintai produkcijai yra ES, kur parduodama 80,3% užsienio rinkoms skirtos produkcijos.
- ▶ 2016 m. Šiaulių apskrityje buvo 121,0 tūkst. užimtųjų gyventojų. Vertinant pagal regioninį koeficientą, Šiaulių apskrities darbuotojai daugiausiai specializavosi miškininkystės, transporto paslaugų bei apdirbamosios pramonės ūkio veiklose.
- ▶ Užimtųjų skaičius Šiaulių apskrityje nuo 2009 m. kasmet mažėjo ir 2016 m. sudarė 121,0 tūkst. 2016 m. 61,9% visų Šiaulių apskrities užimtųjų dirbo paslaugų srityje, 17,5% – pramonėje, 12,1% – žemės ūkyje, 8,5% – statyboje. Šiaulių apskrities darbuotojai daugiausiai specializavosi miškininkystės, transporto paslaugų bei apdirbamosios pramonės ūkio veiklose.
- ▶ Nedarbo lygis 2016 m. Šiaulių apskrityje lenkė vidurkį šalyje ir sudarė 10,9%, kai bendras nedarbo lygis Lietuvoje siekė 7,9%.

II. DEMOGRAFIJA

Šiaulių apskritis yra ketvirta didžiausia šalyje pagal gyventojų skaičių. Ją sudarančiose Šiaulių miesto, Šiaulių, Akmenės, Joniškio, Kelmės, Pakruojo ir Radviliškio rajonų savivaldybėse iš viso gyvena virš 270,5 tūkst. žmonių – tai beveik 9,5% Lietuvos gyventojų. Šiaulių apskrityje gyvenančių Lietuvos gyventojų dalis smuktelėjo nuo 10,2% 2009 m. iki 9,5% 2017 m. Šiaulių apskritis turi neigiamą migracijos rodiklį nuo 1990-ųjų.

Grafikas 1: Šiaulių apskrities gyventojų skaičius, metų pradžioje

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

III. MAKROEKONOMIKA

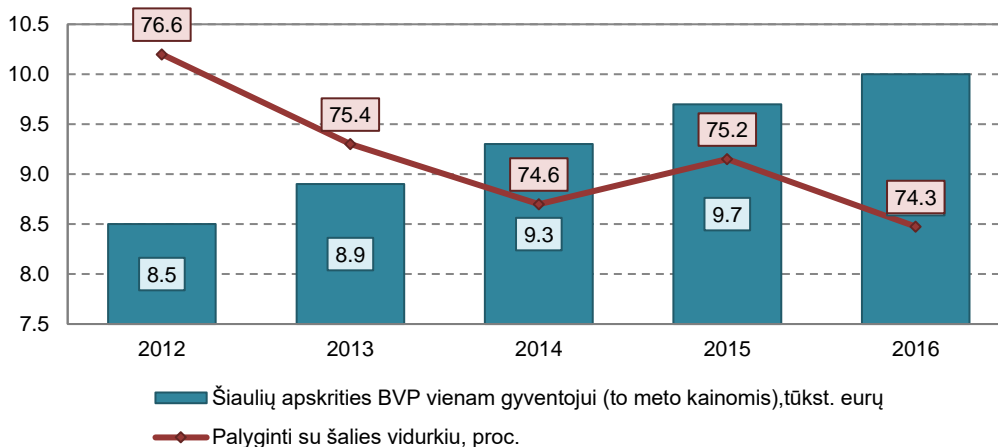
Šiaulių apskrityje sukuriama Lietuvos BVP dalis pastaraisiais metais šiek tiek sumažėjo – 2007 m. ji sudarė 7,4%, 2016 m. – 7,1%. Šiaulių apskrityje sukuriamas BVP vienam gyventojui labiau priartėjo prie šalies vidurkio, tačiau išliko už jį reikšmingai mažesnis ir 2016 m. tesiekė 74,3% BVP vienam gyventojui Lietuvoje.

Šiaulių apskritis užima ketvirtą vietą tarp visų Lietuvos apskričių pagal sukuriamą bendrąją pridėtinę vertę – šiame regione 2016 metais sukurta 7,1% Lietuvos bendrojo vidaus produkto (BVP).

Apie 30% Šiaulių regiono bendrosios pridėtinės vertės sukuriama paslaugų (didmeninės ir mažmeninės prekybos, transporto, apgyvendinimo ir maitinimo) ir statybos sektoriuose, o maždaug penktadalis BVP tenka pramonei. Žemės ūkis ir miškininkystė sudarė apie 8,8%, o viešasis sektorius apie 14,0% iš Šiaulių apskrities bendrosios pridėtinės vertės.

Materialinės investicijos (t.y. investicijos į ilgalaikį materialųjį turtą) - vienas svarbiausių ekonomikos augimą skatinančių veiksnių ilgoju laikotarpiu, jų dalis Šiaulių apskrityje sumažėjo nuo 6,7% visų Lietuvos materialinių investicijų 2012 m. iki 6,3% 2016 m. Daugiausia materialinių investicijų buvo skirta Šiaulių m. sav. (56%) ir Šiaulių r. sav. (13%).

Grafikas 2: Šiaulių apskrityje sukuriamas BVP vienam gyventojui

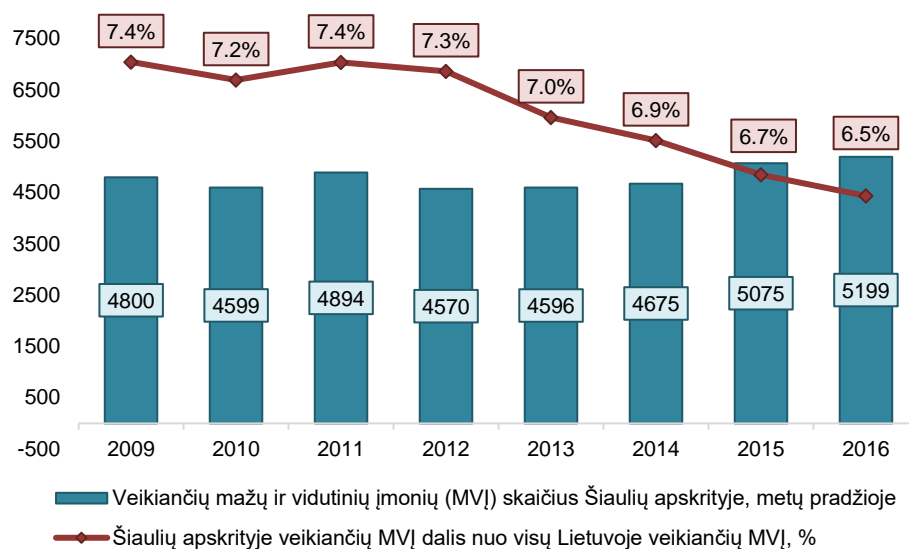
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Tačiau pagal tiesioginių užsienio investicijų (TUI) srautą Šiaulių apskritis gerokai atsiliko nuo kitų šalies regionų. Šiaulių regionui tenkančių TUI dalis 2016 m. sudarė apie 261.8 mln. Eur – tai vos 1,9% visų TUI Lietuvoje. Vienam Šiaulių apskrities gyventojui 2016 m. tenkančios TUI siekė 968 Eur – gerokai mažiau nei vidutiniškai vienam gyventojui Lietuvoje. Pagal šį rodiklį Šiaulių apskritis yra tik 7-ta iš 10-ties Lietuvos apskričių.

IV. VERSLUMAS

Šiaulių apskrityje veikiančių įmonių skaičius pastaraisiais metais augo lėčiau nei Lietuvoje: 2009 m. pradžioje Šiaulių apskrityje veikiantys ūkio subjektai sudarė 7,3% visų Lietuvoje veikiančių ūkio subjektų, 2015 m. pradžioje – 6,7%, o 2016 m. pradžioje – jau tik 6,6%. Šiaulių apskrities veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius 2009 m. pradžioje sudarė 7,4% visų Lietuvos veikiančių mažų ir vidutinių įmonių, 2016 m. – tik 6,5%. Šiuo laikotarpiu veikiančių mažų ir vidutinių įmonių padidėjo visose Šiaulių apskrities savivaldybėse, išskyrus Kelmės rajono savivaldybes.

Grafikas 3: Šiaulių apskrityje veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius

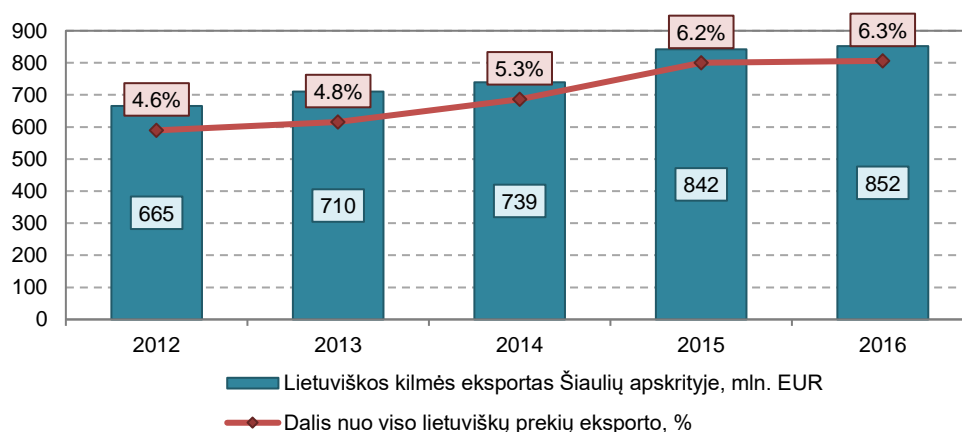
Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

Verzlumo lygis, vertinant pagal 1000 gyventojų tenkančių mažų ir vidutinių įmonių skaičių, Šiaulių apskrityje yra žymiai mažesnis nei Lietuvos vidurkis: 2016 m. pradžioje 1000 Lietuvos gyventojų vidutiniškai teko 27,5 veikiančios mažos ir vidutinės įmonės, o 1000 Šiaulių apskrities gyventojų tik 18,8 tokių įmonių. Pagal šį rodiklį Šiaulių apskritis buvo 6-ta iš 10-ies apskričių. Nors Šiaulių mieste verzlumo rodiklis viršijo Lietuvos vidurkį (28,3 įmonės), kitose savivaldybėse jis svyravo tarp 16,9 (Šiaulių raj.) ir 10,6 (Akmenės raj.).

V. EKSPORTAS

Lietuviškos kilmės prekių eksportas iš Šiaulių apskrities 2016 m. sudarė 6,3% viso lietuviškų prekių eksporto. Šiaulių apskrities eksporto vertės mastas buvo mažiau paveiktas ekonominės krizės ir 2009 m. smuktelėjo tik 5%, kai visoje Lietuvoje jis sumažėjo 27,1%.

Grafikas 4: Lietuviškos kilmės prekių eksportas iš Šiaulių apskrities

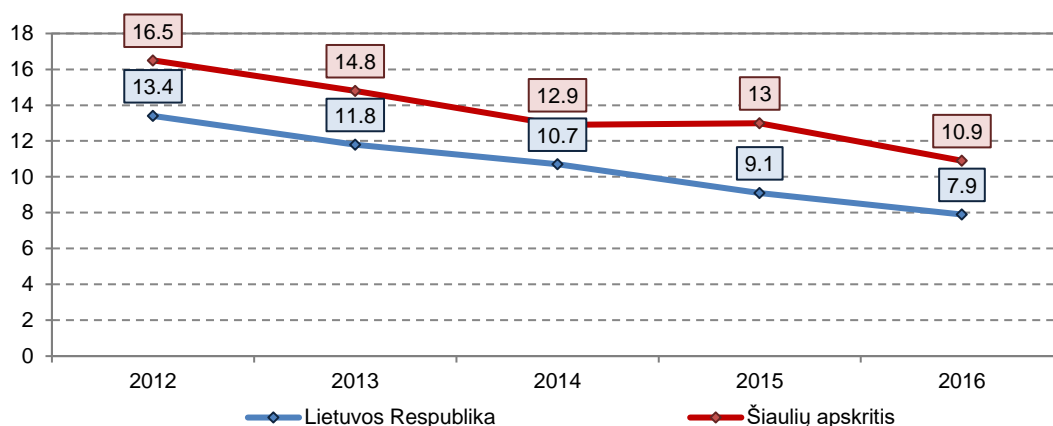
Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

Didžiausią dalį apskrities užsienyje parduodamos produkcijos sudaro baldų eksportas – jo dalis 2016 m. sudarė 28% viso apskrities eksporto ir per metus padidėjo 6,4 proc. punkto. Taip pat gana reikšmingą eksporto dalį sudarė mediena, plastikai ir javai (atitinkamai – 10,2%, 9,8% ir 6,8%). Pagrindinė eksporto rinka Šiaulių apskrityje pagamintai produkcijai yra ES, kur parduodama 80,3% užsienio rinkoms skirtos produkcijos.

VI. DARBO RINKA

Užimtųjų skaičius Šiaulių apskrityje nuo 2009 m. kasmet mažėjo ir 2016 m. sudarė 121,0 tūkst. 2016 m. 61,9% visų Šiaulių apskrities užimtųjų dirbo paslaugų srityje, 17,5% – pramonėje, 12,1% – žemės ūkyje, 8,5% – statyboje. Šiaulių apskrities darbuotojai daugiausiai specializavosi miškininkystės, transporto paslaugų bei apdirbamosios pramonės ūkio veiklose.

Grafikas 5: Nedarbo lygis Šiaulių apskrityje ir Lietuvoje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Nedarbo lygis 2016 m. Šiaulių apskrityje lenkė vidurkį šalyje ir sudarė 10,9%, kai bendras nedarbo lygis Lietuvoje siekė 7,9%.

PRIEDAS

► Šiame priede pateikti Statistikos departamento skelbiami statistiniai ir ekonominiai rodikliai.

Lentelė 1: Šiaulių apskrityje veikiančių MVĮ pasiskirstymas pagal ekonominės veiklos rūšis 2016 m. pradžioje

Ekonominė veikla	MVĮ dalis, %
Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	32,7%
Apdirbamoji gamyba	12,3%
Transportas ir saugojimas	10,9%
Statyba	9,1%
Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	6,9%
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	6,3%
Nekilnojamojo turto operacijos	4,6%
Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla	4,0%
Administracinė ir aptarnavimo veikla	2,9%
Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	2,2%
Informacija ir ryšiai	2,0%
Kita aptarnavimo veikla	1,7%
Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	1,2%
Finansinė ir draudimo veikla	0,9%
Švietimas	0,8%
Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	0,6%
Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	0,5%
Kasyba ir karjerų eksploatavimas	0,4%

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

Lentelė 2: Veikiančių MVĮ tenkančios 1000 gyventojų pagal apskritis 2010-2016 m. pradžioje

Administracinė teritorija	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lietuvos Respublika	20,2	21,8	20,8	22,0	23,1	26,0	27,5
Alytaus apskritis	12,6	14,5	13,4	14,1	14,8	16,4	17,3
Kauno apskritis	20,7	22,3	21,6	22,4	23,4	26,0	27,3
Klaipėdos apskritis	23,3	24,7	23,3	24,0	24,7	26,9	28,0
Marijampolės apskritis	12,1	12,7	11,9	12,1	12,7	13,8	14,4
Panevėžio apskritis	15,8	16,8	15,4	16,1	16,7	18,2	19,1
Šiaulių apskritis	14,5	16,1	15,4	15,8	16,4	18,0	18,8
Akmenės r. sav.	8,2	8,5	8,4	8,6	8,8	10,2	10,6
Joniškio r. sav.	10,4	10,8	10,4	10,6	11,3	12,1	12,9
Kelmės r. sav.	9,9	11,4	10,2	10,3	10,7	11,2	12,1
Pakruojo r. sav.	9,2	10,7	10,0	10,1	10,6	11,3	11,9

Radviliškio r. sav.	8,9	9,6	9,2	9,6	10,3	11,5	12,2
Šiaulių m. sav.	22,7	25,1	24,1	24,5	24,8	27,3	28,3
Šiaulių r. sav.	11,9	14,0	13,4	14,0	15,0	16,4	16,9
Tauragės apskritis	12,4	13,6	12,6	13,6	14,1	15,6	16,7
Telšių apskritis	15,5	16,4	15,7	16,2	16,7	18,2	18,8
Utenos apskritis	11,6	12,6	11,3	12,1	12,5	13,5	14,3
Vilniaus apskritis	28,9	30,9	30,0	32,3	34,2	39,8	42,2

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

Pastaba. Regioninis koeficientas parodo, ar santykinis vidutinis samdomų darbuotojų skaičius tam tikroje ekonominėje veikloje regione yra didesnis negu vidutiniškai šalyje. Jeigu koeficientas viršija 1 – didesnis, jeigu ne – mažesnis. Šis koeficientas yra specializacijos indikatorius. Regioninis koeficientas (LQ) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$LQ = \frac{\frac{E_{ij}}{E_j}}{\frac{E_{in}}{E_n}}$$

čia: E_{ij} – užimtumas i veikloje j regione; E_j – bendras užimtumas j regione; E_{in} – nacionalinis užimtumas i veikloje; E_n – bendras nacionalinis užimtumas.¹

¹ Šaltinis: Jucevičius, R. 2007. Lietuvos pramonės ir verslo klasterių žemėlapis, *Kauno technologijos universitetas*: https://ukmin.lrv.lt/uploads/ukmin/documents/files/Inovacijos/klasteriai/klasteriu_zemelapis.pdf.